

Jiří Bigas

MÍSTEČKO

Jsem písař. Sbíral jsem střípky událostí, osudů a lidských řečí a zapisoval je na kousky papíru s vírou, že jimi jednou naplním víc než starou krabici od bot. Ale víra se v komunistickém Československu moc nenosila a outsideri byli u rudých mocipánů v nemilosti, a tak někteří obyvatelé Místečka čekali ve staré krabici déle než dvacet let. Mohli čekat kratší dobu? Mohli, ale to by sotva změnilo jejich všednodenní životy na příběhy z červené knihovny. Vítejte v Místečku. Lidé se tady milují, nenávidí, podvádějí, udávají a pomlouvají, rvou, lžou, kradou a mohou i zabít! Ano, jsou od rány a často se řídí heslem: Na hrubý pytel hrubá záplata. Nejsou bez bázně a hany, a tak nejsou svatí. Jiří Bigas vás zavede do jejich kuchyně i do jejich postelí. Půjde s vámi za štamgasty do nádražní knajpy i do výčepu s kořalkou, za milenci k temné kaňce rybníku Kaňka, do holičovy officíny i k prťákovi do ševcovny, všude, kam se stékají zlé řeči jako špinavé stoky, a třeba i na blízký hřbitov, kamkoli, kde lidé hledají své místečko. Ale zatáhne vás i do slepých uliček... Místečko je místo k žití i k nežití. Vítejte.

LOJZA

Ráno vykouklo z potrhaných mraků. Na hřbitově vykvetly sněženky – konečně bylo jaro, roztál sníh, hroby se plnily vodou. Hlína nepříjemně ztěžkla a lepila se na lopatu. Kluci seděli na hřbitovní zdi a zírali. Mrtvík kope hrob. Pro koho asi... No – pro koho? Tady to přece ví každý. Pro nevěstu! V sobotu se vdávala pod slavobránou ze zeleného chvojí, a dnes ji místo do manželské postele uloží do mokrého hrobu.

Už to mělo být.

„Takhle – na poslední chvíli,“ zlobí se farář. „Už to dávno mělo být!“

Práce kvapná málo platná, myslí si hrobník a pomalu vyhazuje z jámy žlutou hlínu. Prší. Voda nahore – voda dole.

„Kurvapráce!“ nadává. „Bude mít mokrou postel.“

Farář užuž chtěl odejít, když ale uslyšel z hloubi hrobu vzteklou nadávku, jakoby do něj uhodilo. Pokřičoval se a řekl:

„Trochu úcty k nebožtíkům, Mrtvíku. Jste na hřbitově!“

„Abych to nevěděl,“ bručí hrobník. „Taková mladá holka...“

Ale její tělo už mužské ruce nestisknou, shnije

bez užitku, její štěrbinka nikoho nepotěší, ani ji samotnou, a její břicho nevydá plod.

„Zemřela v květu mládí,“ řekl farář. „Bůh ji miluje, proto ji povolal tak mladou.“

„Merde, pane falář. Hovnajs!“ vykřikl Mrtvík.

Byl to vzdělaný hrobník. Zběhlý student; jo – a možná vyhozenej, pomlouvají lidi. Ten starej dobrák? Krotí vášně starosta. Sanktusák! To tady ví každý. A taky trochu filozof, ale to dělá ta jeho profese. Žije v malém domku u hřbitova, bývala to márnice, ale kdo by se na to ohlížel; pro starýho kořalu je dobrá dost, komín má, okna a dveře taky, a takovej somrák toho moc nepotřebuje: Postel, co se do ní večer svalí, židli, na kterou postaví kastrůlek s gulášem z koňských buřtů, skobu ve zdi pro svých pár hadrů... a podlahu, kam postaví flašku. Láhev laciné kořalky, kterou odplaví kal z duše a zažene zlé noční můry. Tu hlavně!

„Tak jen slušně, ty nezabohu. Aspoň před těmi dětmi.“

Kluci sedí nahoře na zdi a zírají dolů na hrobníka, do hrobu, který je hlubší a hlubší a pomalu ho naplňuje kalná voda.

„Nezabohů máte plné městečko, otče. Jako tu ty parchanty na zdi.“

Čert tě vem, myslí si farář a žehná se křížem. To za to rouhání.

Mrtvík konečně vyhodil z jámy poslední lopatu. Sakra, to byla fuška! Hlína tam dole je ještě zmrzlá. Ale je to pěkněj hrob, rozhlíží se spokojeně po díle.

Jako podle pravítka, a stěny se nebortí. Vykopal jsem ti pěkněj hrob, holka. Z pórů země stékají stříbrné stružky vody – hrob roní slzy. Mrtvík se ještě jednou rozhlédne a hrkne v něm: pane jo! Žebřík je v tahu... A stěny hrobu jsou kluzké a vysoké. Máchnul rukou, no co, svět se proto nezboří. Zabořil do země lopatu s krumpáčem, přes ně položil kus prkna a usadil se na něm. S vyklepanou startkou a s nedopitou flaškou rumu. Jako na trůnu a jakoby na věky. Však on někdo přijde – falář nebo někdo...

Nikdo nejde.

A kluci ze zdi? Jsou bůhvíkde.

Hrobník pil. Hlava mu spadla a prázdná láhev žbluňkla do kaluže pod jeho nohama. Kolik jich uložil, kolika už vykopal jámu, kdo ale, až přijde čas, zahrabe jeho...

Nad městečkem se rozklínal umíráček.

Ze starých uliček i od nových paneláků se cestou na hřbitovní vrch vyplazil dlouhý had. Pohřební hosté v černých kabátech a za nimi všichni ostatní; všichni se ztěžka prodírali mlaskavým blátem, opatrně obcházel špinavé kaluže. Za kostelníkem s kruzifixem farář ve všech svých naškrobených sukních a muzikanti, a potom teprve šest silných chasníků s rakví na márách; i čtyři by stačili na takovou pápěru. Muži se tvářili divně vážně, ženy si utíraly mokré oči: chudák holka... Mokra nahoře – mokra dole. A pak že je po dešti. Kolem dokola pobíhaly zabláčené děti. „Bláta až po prdel,“ bručí pantáta Cvejn. Štěpatý kluk se najednou zamotal pod nohy

muzikanta s velkým bubnem, bubeník zakopl, bum-
-bác – muži nerozhodně přešlápli, ženy vlezly do
hlubokých louží.

Průvod konečně došel na hřbitov.

Plačtivé kvílení trumpet probudilo Mrtvíka. Mr-
zutě sáhnul po láhvi. Prázdna! Zjistil.

Zvědavá Ládka nakoukla do hrobu.

„Marjápanno, velebnej pane, von tam někdo je –
a načisto mrtvej!“

Bába, co neví, nepoví, myslí si farář. Všichni se
nahrnuli kolem jámy. Muži s klobouky v rukou, ženy
s uplakanýma očima, zablácená děcka s očima na-
vrch hlavy.

„Dyť to je Mrtvík!“

„Bon.“

„Alois, ty dobytku vožralej, to sis nemoh najít
jiný místo k vyspávání vopice?“ zlobí se Cvejn, sta-
rosta.

„Mrtvíku, prokristapána, co tam dole tropíte?“

„Pane falář... Já se vožral.“

A pod obraz.

„Tak proč nevylezete a nejdete se domů vyspat?“

Domů? Do márnice...

„Bon, bon, dobrá,“ pokýval hlavou hrobník.
„Když já nemám žebřík.“

„Lidi, ten už má tak vypitej mozek, že si zapo-
mněl vzít s sebou žebřík a jak se prokopal až na dno,
nemůže vylézt.“

„A porád vožralej, jak zákon káže.“

„Nejlepší – nechat ho tam a rovnou zaházet.“

Všichni mají řeči...

Někdo konečně našel žebřík – ležel pod zdí.
A Mrtvík se teď ztěžka hrabe z hrobu ven.

„Do boha!“ kleje. Jde to ztěžka.

A farář se křížuje: „Neberte jméno boží na-
darmo!“

Klouže to. „Krucifix,“ vzteká se hrobník.

A farář se přežehnává...

V hrobě byla zima, nahoře svítí ostré jarní sluníčko – a to teď vlezlo Mrtvíkovi do palice. Sedí na hromadě hlíny a kouká na lidi z městečka, jako by byli cizí, jako by je dnes a denně nepotkával. Na náměstíčku, v samoobsluze, na nádraží, v hospodě, na sídlišti, u kasáren, ve výčepu, u rybníka Kaňky, na hrádku i ve starých slepých uličkách. Marcelu, u které vždycky kupuje pět flašek rumu za vykopaný hrob, a občas taky buřty nebo nějakou masovou konzervu, koloťuka Jardu, staříčka, holiče Fialu, Krajera, prťáka Eibla, Tondu Ptáka, Dánu donšajna, učitelku prvňáčků Alenu, Anču Kalamajku, kapi-
tána Dragulu, tatu školnyka i ty ostatní; všechny je jednou položí do studené postele...

„Ustlal sem jí tam dole,“ řekl.

„Mrtvíku, vzpamatujte se,“ žadoní farář. A taky přikazuje: „Mlčte! Dost!“ Jako by věděl, jako by tu-
šil...

„Udělal sem jí pěknou postel.“

„Mrtvíku, pro rány Kristovy!“

„Bon, bon, dyť je dobře, pane falář, vykopal sem
jí pěkněj hrob. Ale ouvej – bude ležet v mokru, bude

mít studenou postel... Taková pěkná holka to byla, ale její tělo už mužské ruce nestisknou, shnije bez užitku, její šterbinka nikoho nepotěší, leda červy, a její břicho nevydá plod.“

Městečko odstoupilo od Mrtvíka.

MARCELA

Okno bylo dokořán. V bílé posteli leželi ona a on a milovali se. Až se tajil dech. Držela ho kolem krku, ne ze strachu, že jí snad uteče, tak – z lásky. Měla velké modré oči, dlouhé medové vlasy a ústa vykrojena jako vánoční půlměsíc. Držela se ho kolem krku, zoufale – ze strachu, že jí uteče, že zase uteče, že i tenhle jí uteče... jako tolik jiných, stejných, před ním.

Okno bylo dokořán.

A na lavici pod oknem seděl staříček. Z bezzubých dásní mu visela vyhaslá fajfka, oči měl zavřené, ale nespal. Dřív bylo všechno jinak. Chodili do rozkvetlé louky, kde na sedmikráskách bzučely hnědé včely a tlustí čmeláci se krmili v květech jetele. Jetel pokosili, usušili a odvezli do stodoly, kde pak

omamně voněl... A přišla zima. Chodili do stodoly, kde pořád vonělo to suché seno, až by se zatočila hlava, kdyby na něco takového byl čas. Kdepak, šup sem, šup tam – a bylo to, hlavně podojit a nakrmit, aby dobytek v maštali neřval hlady, na víc nikdá nezbyl čas. Přešla spousta zim. Staříček si nacpal prázdnou fajfku, ale nezapálil ji. Plíce měl slabé, dech mu z nich unikal jako ze zpuchřelých měchů varhan v kostele, a dýchání bolelo. Jakkak dlouho, asi, jí vydrží tendle?

Ten vstal a řekl: „Dal bych si pivko, kotě.“

Marcela, prodavačka v samoobsluze, s vlasy jako z medu, vstala, kolem nahého těla si omotala prostěradlo a šla do kuchyně.

V průjezdu ji uviděl táta.

„Kdyby sis aspoň zavřela okno, káčo blbá!“

Z kuchyně vyšla matka. Ruce, opařené vodou z nádobí, si utírala do dřevěného ručníku.

„Jen ji nech být, už dávno měla být pod čepcem.“

Sklopila oči k ochozeným kamenným dlaždicím, mlčela; co taky říct... V kuchyni otevřela láhev piva, ale zátku zamáčkla zpátky na hrdlo; on to tak měl rád. Když mu láhev podala, zazubil se – měl to tak rád. Rád si hrál na chlapáka, borce, který zuby otevře flašku. Strčil zátku do koutku úst, mezi stoličky, trhnul a... vztekla a bolestí zavyl. Vyplivnul zčernalý zub na podlahu a krev z brady setřel hrubou dlaní.

„Blbko!“

Další plivanec dopadl na ni.

Beze slova si natáhl vybledlé a záplatované texasky a propocené tričko. Sandály vzal do ruky.

„S tebou bych to chyt.“

A odešel.

Stála v pokoji; jako tolikrát předtím, prostěradlo z ní spadlo. Vrhla se na zvalenou postel a do polštáře, ze kterého ještě cítila jeho pot, se rozplakala. Poprvé. Nikdy předtím nebrečela...

Ona nikdy neplakala, pomyslel si staříček, ale sám už nevěděl kdo... Byla to jen taková nejasná vzpomínka na život, ale už přešla spousta zim a říčkou odešlo moc ledu a proteklo tolik vody, a život byl zamlžený jako podzimní humna. Byl moc dlouho na světě. A zapomínal. U jeho nohou ležel strakatý pes, ocas měl stočený pod sebe a spal. Staříček dobře věděl, že dávno neví, jak se pes jmenuje, ale to mu starost nedělalo, když ho chtěl přivolat, zavolal – k noze, nebo sem pojď; s lidmi to bylo horší. Vytáhl krabičku sirek, jednu rozškrtil... a nechal ji zhasnout. Na fajfku už byl moc starý. A někdy musel plicím pomáhat gumovým balónkem – pumpičkou.

Marcela vstala, oči měla suché, ale ještě zamlžené a vzdálené a prázdné. Oblékla si letní šaty na nahé tělo – jen tak, dlouhé vlasy se jí svezly přes obličej. „Ať.“ Ale jedno jí to nebylo. Zatřásla hlavou, aby spadly dozadu na záda a rozložily se po ramenu.

Vyšla z pokoje. Na chodbě seděl táta a louskal slunečnicová semena.

„Na co ses tak vymódila? Ženich ti stejně vzal roha!“

Ve dveřích kuchyně stála matka. Ruce měla olepené kukuřičným šrotem a šupinami z vařených brambor.

„Naleješ prasatům,“ řekla.

A zastrčila špinavé ruce do kapes seprané zástěry.

„Utek, co? No – já to dobře věděla.“

Zpod šátku jí vylézala kadeř šedivých vlasů, ale stará nebyla. Zahořkle řekla: „To bylo šmajchlování. Až haňba! Celej svět na to koukal. Celý městečko! A nechala si ho utýct...“

„Koho?“ podivil se staříček. Stál v otevřených vratech, příliš velké kalhoty měl v hubeném pase stažené starým řemenem z tlumoku, poklopec otevřený.

„Dědo, zapněte se,“ řekla potichu Marcela.

Ona se vždycky ráda tulila, pomyslel si staříček. Jako koťátko. To ale byla maličká... Tak to muselo být dávno!

„Nechala si ho utýct jako všechny ostatní,“ řekla matka zlým hádavým hlasem do otevřených vrat, ale nepatřilo to staříčkovi, řekla to druhé dceři, mladší Marušce, brunetě s mastnou pletí a vystouplým špičatým břichem; zase bude chovat. „Zase jí jeden utek. Zbude doma pro ostudu, mámě a tátovi na krku. Pro ostudu a pro zlost, tak!“ zamračila se. Jedna si neudrží chlapa a ta druhá je jak ramlice v králíkárně – dělá děcka furt pryč, kdyby aspoň

kluky, ale napoprvé udělala jenom puklou holku, tak dej bůh, aby to další byl pacholek, pomyslela si. „Hergot, táto, zapněte se!“ utrhla se na staříčka.

Staříček se zaposlouchal do žbrblání malé Mariky a na kalhoty dočista zapomněl.

„Už má v hlavě vítr, neví ani, esli je ráno, nebo večír...“

„Pst,“ dala si Maruška prst na ústa. „Bude spát.“ Staříček si sedl na lavici pod okno a začal klímat. Ne tak Marika; jako by ji něco bodlo – začala vrískat.

„Co ta sůva může chtít?“ podivila se Maruška. „Pít už dostala.“ Sáhla do plenek. „No jasně, podělala se. Až na záda.“

Vytáhla maličkou z kočárku, odnesla ji do kuchyně a tam položila na proleželý oتمان. Vybalila ji, utřela čistým cípem plíny prdýlku, podělanou plenu strčila do igelitky a igelitku do proutěného košíku. A Mariku zabalila do čistého. Marcela okouzleně přihlížela. A trochu i záviděla; byla přece starší a měla se vdát dřív než Majka, dávno měla sama chovat, a ne jen dělat tetu a na Mariku ťu-ťu, ty pukličko. Začalo ji pálit v očích – jako kdyby se moc dlouho dívala do zapadajícího slunce.

„Už zase řveš!“ rozkřičela se matka, když uviděla slzy. Řve, a nemá proč, a možná i má, pomyslela si. Kdo by chtěl takovou – otahanou? A Marušce řekla: „Žádného si neudržela. Chodili si sem akorát užít. Všichni sem chodili jako do hospody, poválet se, pomuchlovat a dost! A ani za to pivo nemuseli platit.“

Marcela vyběhla z domu.

Utekla do louky. Kvetly tam sedmikrásky a tlustí čmeláci bzučeli v červených bambulích jetele; louku ale brzy pokosí, usuší a omamně vonící seno odvezou do stodoly. Utrhla sedmikrásku – jako kdyby pořád ještě byla malá holka, a trhala z ní lísteček po lístečku a se zatajeným dechem hádala: Má mě rád, nemá mě rád... ano – ne, vlastně ne, žádného si neudržela. Všichni byli žhaví do milování, všichni ale chtěli právě jen to, a když to dostali, odcházeli s chladem v očích... Láďa, Martin, Eda. Nic ale není jako tenkrát, uteklo spoustu vody od chvíle, kdy se to stalo poprvé; příliš brzo naplnila její tělo touha a příliš brzo se její tělo stalo předmětem touhy kluků a mužů. A oni prosili, žadonili, a potom o ní říkali: Ta to má ráda, moc ráda...

Láďa, Martin, Eda.

Láďa byl spolužák z učňáku. Psával jí dlouhé a hloupé dopisy na čtverečkový papír ze školního sešitu a tlačil se na ni v koutě ve skladu, až řekla – tak dobře, když chceš... Ukradl z kasy tři stovky, a když na to vedoucí prodejny přišel a začalo vyšetřování, strčil je do její kabelky. Celou noc probřečela.

Martin, řidič nákladáku, přicházel v pátek večer, vysprchovaný a s ještě mokkými, dozadu ulízanými vlasy. Zůstal hodinu. A v té se stačili pomilovat i pohádat. Vlasy mu uschly a on zmizel do hospody, pleskal tam osahanými kartami na pobryndaný stůl a pil jedno pivo za druhým. Až do půlnoci, kdy přišel zpitý a roztoužený škemrat pod její okno. A ona ho nakonec vždycky pustila, i když si vždycky umiňo-

vala, že už ne, že tentokrát se nepodvolí, ale nakonec ho pustila, protože si myslela, že je milování smíří. Že se Martin změní, až se vezmou. A trvalo dlouho, než přišla na to, že on nic měnit nechce, a určitě ne sebe, a že mu na ní vůbec nezáleží, že se nechce ženit – vyřvával to každý pátek večer v hospodě; že chce z týdle díry odejít a řídit kamión TIR, a někde ve světě si najít pořádnou ženskou, co nedá každému...

Eda byl nejsolidnější z nich, bylo mu už pětatřicet let a měl pleš a hřebík v kyčli, a proto trochu kulhal. Ale nosil jí květiny, sice trochu povadlé, ale přece jen kytky! Až později přišla na to, že je v práci bral z hrobů. Nebyl úředník, i když to říkal, byl zřízenec pohřební služby; a co na tom. Šetřili na nábytek a Eda měl spoustu nápadů a snů; a ty její jí vzal a pošlapal, odnesl i dva obrazy, co měla po babičce – prý jim nechá opravit rámy... Už nikdy neviděla ani obrazy, ani Edu s nastřádanými penězi.

„Vybíráš si samý grázly,“ říkala jí Maruška.

A byla to pravda. Lepili se na ni jako mouchy na mucholapku, přitahovala je jako světlo noční můry; tak snadno a rychle jim podléhala. Věřila, že chtějí být její součástí, protože ona se chtěla stát jejich tělem i duší. Tolik se jim chtěla vzdát. Chtěla se vdát a navždy odejít z domu se studeným průjezdem a kuchyní plnou páry. Všichni na ni spěchali – matka; holka pitomá, ty zůstaneš na ocet, jalová jako kráva, a taky ti muži s nedočkavýma rukama; pojď, pojď, sem pojď, až jejich netrpělivost posedla i ji. A všichni

od ní něco chtěli. Matka i všichni ti muži, až to vzdala a něco – cokoli, přestala sama chtít.

Celá by se rozdala, vzpomněl si staříček. Snad věděl, kdo...

Byl už večer.

Okno za ním bylo dokořán a z něho ven na prázdné náměstíčko vlály bílé záclony – jako nějaké nejasné zamlžené vzpomínky.

HUGO

Hynek vulgo Hugo, řezník z jatek, stál na tři kroky od nádražní knajpy a nerozhodně přešlápl, najednou nevěděl; esli jo, anebo ne... Jako by nebyl ve své kůži, a přitom zrovna dneska je proč zazdít pár prcků. „Ty, votroubku, ty se tady asi roztrhneš, co,“ uplivil si nad ním ajznboňák Jarda. „No nic,“ plácl Huga smířlivě po zádech, když viděl, jak zkrřivil hubu. „Hni se, hnido!“ Hugo ještě několikrát nerozhodně přešlápl, a nakonec šel. Co by ne, za celej den jednomu vyschne v krku a taky je třeba spláchnout věčný smrad z dobytka a všechnu tu krev. Tak šel – na jedno nebo na dvě...

Jako obvykle.

Dnes večer ale nic nebylo jako obvykle.

„Dvě piva,“ houkl k pípě. Dvě – aby všichni věděli, že na to má.

„Tak se chlub, votroubku!“ popíchl ho Jarda. „Co se nechlubíš?“

Když před něj starej hospoda postavil ta dvě piva, dva buclaté půllitříky, oblé jako ženské prsy a plné touhy, pohladil je drsnými dlaněmi. Vzal je pak oba do rukou, kterými přes den porážel krávy, prasata a býky, a pevně sevřel v prstech. Zvedl první sklenici, tu pravou, přitiskl k masitým rtům její studený okraj a hltavě pil. Chladné pivo mu stékalo do těla a naplnilo ho tou zvláštní nesdělitelnou něhou, jakou chlapa dokáže naplnit leda pivo... Anebo ženská. A prachy! Bouchnul prázdnou sklenicí na stůl, až ostatní půllitry poskočily, a nahnul k ústům tu druhou. Pil teď pomalu, přesně odměřoval doušky, jako penízky na dlani. Dopil a třískl sklenicí na pobryndanou desku.

„Rum!“ poručil si. A štamgastům u mariáše a Jardovi řekl: „Narodil se mi kluk, volové. Štyry kila, padesát dva centimetrů.“

„A to piješ rum, ty cipe! Dej flašu něčeho fajnějšího.“

„Nedám!“ praštil pěstí do stolu. „Nechlastám! Ode dneška nechlastám... Budu spořit. Pacholkovi na motorku.“

„Votroubka musíš pokřtít – pořádně zalejt, jinak ti neporoste.“

„Kdybys nežvanil, Šulo.“

Ale posunovač žvaní dál:

„Na co šくだlíš? Do hrobu si to nevemeš, rakev nemá kapsy,“ filozofuje.

A taky Franta, ten kradák, má plnou hubu řečí, aspoň to, když jinak v ní má stejné prázdno jako v portmonce a krkem žádná fajnová kořalíčka neteče:

„Nebud' lakotnej.“

„Štiry rumy – velký!“ poručil si; naschvál. Dělá haura, Hugo, řezník z jatek, ruce jako kladiva, držgrešle a vejtaħa. „Na mýho kluka! Takovýho pacholka tady nikdo nemá!“ rozkřikl se na celou hospodu, až štamgasti zvedli hlavy od stolu. „Štiry kila, padesát dva centimetrů, kluk jak špalek,“ vychloubá se a klopí do sebe ty dospělý rumy, jeden za druhým. Vytáħl naditou prkenci; ať vidí, že na to mám, ať závidí, pleskl s ní o stůl, za celou hospodu by mohl platit... „Kdybych chtěl, můžu to zatáħnout za všechny, a nejen dneska.“

„Tak chtěj,“ loudí Franta.

„Všecky si váš můžu koupit!“

„Když žereš, nemlaskej, a když mlaskáš, nechrochtej!“ školí Šula.

Celý hořel. Zdálo se mu, že má horečku. Hořel – ještě celý rozpálený z dnešní porážky a možná i z toho vypitého rumu. „A jednu rezavou vodu!“ To aby si zchlادil žáħu.

Ten se nějak rozjel, diví se hostinský.

„Hele, Hugo, klid, nikdo neprdí vejš, než má řít,“ řekl mu Jarda.

Ale Hugo už není k zastavení.

„Fernetu a ještě jednu zrzavou vodu!“

Libovej frajer, myslí si Šula. Myslí si, že je víc než ostatní, když se přiženil do největšího baráku, a že víc vypije, víc vykouří, když víc vydělá... no – já mu proto panáčkovat nebudu.

„Ty vole, tady je dneska sranda jak v márnici,“ stěžuje si Franta.

A má recht...

„A to byste koukali, co mám na knížce...“

Hugo přebíral a napařování najednou vystřídala sebelítost. Všechno je v prdeli, plakal bez slz. Zahrabal se tady – tady v zapadákově. Škola, učňák, vojna a pak mu strčili pod nos Majku, pantáta s paňmámou do něj hučeli, no – sakra, nic si neužil, do práce, z práce... Dostali frajera, nasadili mu chomout, přivázali ho k baráku; jednou bude všecko tvoje – to víš, my to do hrobu nepobereme, a přitom doma pořád něco není, nová kredenc do kuchyně nebo televizor do obýváku, v baráku věčně něco schází – uhlí na zimu, tašky na střechu... S pantátou na sena, s paňmámou krmit prasata, a nic si neužil. Plakal by. A doma furt: Kdes byl, přines uhlí, ať se s tím ze sklepa netahá táta, a pantáta kolem dokola: Kdybys nechlastal, už byste dávno měli emběčko, a paňmáma jako kolovrátek: Chlap jako hora, ruce jako lopaty a přitom línej všivák, jen by se válel na kanapi. Plakal by, kdyby nebyl chlap; posranej život!

„A hele, Venca,“ raduje se Franta; zbytečně.

Venca má hluboko do obou kapes.

„A hele, Venca,“ zaradoval se Hugo. „Venco, já mám kluka. Štýry kila, padesát dva centimetrů.“

„A to chlastáš pivo... Dej něco do placu!“

„Ne, nedám!“

„No jo, ale votroubka musíš zalejt, jinak ti nevyroste.“

„Nedoprošuj se toho lakomce!“ křikne na něj posunovač.

„Hele, Šulo, nesar!“

„Ty nesar,“ naježil se posunovač. „Ulakotil ses. Celá vaše famílie by si dala pro korunu vrtat koleno, hubu máte nafouknutou vlastní chválou, a pořád jen hamty, hamty, hamty, ať mám víc než tamty, a přitom máte jenom jednu díru do prdele – jako každěj jinej!“

A už ji má.

„Nechte toho, chlapi!“

Ale starýho hospodu chlapi poslechnou, jen když mají sucho v krku.

Ty se nějak rozjeli, zlobí se hostinský.

Hugo si teď potřebuje zchladit žáhu na Šulovi; zase ho zaplavila ta sebelítost – za všechny ty krávy a býky; a těch prasat poražených načerno chalupníkům ve dvoře za domem, za věčný smrad a všechnu tu krev, a za uhlí a za brambory, za pantátu, paňmámu, za všechno. Dal mu facku, ale Šula se nedá a není sám. Kdekdo si rád přisadí. Třeba ten kriminálník Franta; ale ten by si měl dát majzla, vždyť je v podmínce... „Franto, neblázni, máš podmínku,“ brání mu hostinský. A Venca – posměváček, příživa,

závozník a dacan. Hodil po Hugovi pŕllitrem. „Venco, ty dacane! Todle ty mně?“ A rozmáchne se; je ho kus chlapa, pěsti jako kladiva a krev v něm vře. Počkej, jen co tě dostanu do pracek – a už ho má! A tluče do něj jako hluchý do vrat... Čím byl vzteklejší, tím víc je tloukl, čím víc je tloukl, tím větší zlost měl. A jak dostával rány, toužil je vracet, a jak dostával víc a víc, rodila se v něm podivná radost, krev mu chutnala sladce, a najednou už necítil bolest, ani z roztrženého obočí, ani z odřených kloubů, ale jen takové zvláštní potěšení.

Vymlátil hospodu a šel.

A aby ne – chlap jako hora, a kluka má... a jakýho! Štiry kila má! A padesát dva centimetrů.

Bylo nad ránem.

Šel domů. Na úzkou cestu svítil měsíc, ale nebylo to dobré světlo, bylo plné stínů, ze kterých se mu dělaly mžitky před očima; přece sem se nevožral, říkal si, dyť to bylo jenom pár piv a nějaký rumy. Šel domů. Městečko ještě spalo. Ale co doma? Porád s nabroušeným pantátou a brblavou paňmámou; žádná sranda a samý náboženství: uhlí, kredenc, televizor, embéčko – amen. Majka stejně není doma, je v porodnici s pacholkem; štiry kila, padesát dva centimetrů; jo-jo. Cítil pořád tu lítost nad sebou samým. A přitom by objímal stromy; sakra – pacholek štiry kila, padesát dva centimetrů. Takovýho kluka nikdo nemá! Tak co doma... To tam dostali frajera, nasadili mu chomout, přivázali ho k baráku, žádná sranda, a pořád jen uhlí, dříví na zimu, brambory na zimu,

a furt šetřit, to je naše náboženství, a té krve z pobitých prasat...

Jednomu by se z toho všeho zvedl kufr. Až by blil.

Jako by vystřízlivěl.

Jako by se potřeboval vzbouřit.

Stál před zrušeným pivovarem; když byl kluk, lezli na vysoký komín s Jardou – ale sotva do poloviny, měli strach, že jim zavrať sváže ruce a nohy a oni nebudou moci dál, nahoru a hlavně dolů, a měli strach, že je při tom někdo nachytá – Cvejn nebo Eibl. A co teprve Krajer!

Cítil lítost, a přitom by objímal stromy.

A najednou věděl, co chce, co má udělat. Vyleze na komín – jen tak z frajeřiny; je přece frajer, i když ho dostali, lapili, svázali párem dívčích rukou, hlavu strčili do chomoutu a připoutali k baráku.

Železné kramle byly studené a mokré a klouzaly, ale šlo to.

Potřeboval se vzbouřit proti té nakyslé domácí idyle, proti nadité prkenici, plnému sklepu a chlívku s věčně hladovými prasaty.

Do poloviny to šlo rychle, ale potom už hůř, zavrať mu svazovala ruce i nohy. Ale nevzdal to. Každá další kramle bylo malé vítězství a Huga zase zaplavovala ta podivná radost, jako když v hospodě rozdával a dostával rány pěstí. Nebe bledlo, když vylezl až nahoru. Usadil se na komíně, hezky vysoko nad celým městečkem, nad všemi; prdím na vás, pardi! Ale kde těm je konec – chrní někde v kanafasu. Z komínů se začalo kouřit, lidé otvírali okna a on seděl

vysoko na vysokém komínu zrušeného pivovaru a koukal do dálky, málem až přes kopec, do světa, který vyměnil za městečko a všechny a všechno v něm... i za toho pacholka, co se narodil teprve včera. A litoval sebe sama a přitom cítil to podivné potěšení.

„Lidi, co je to tam nahore?!“ křičí Eibl.

Co – kdo? Chlap na komíně!

A Cvejn?

Nevěří vlastními očima. Je ráno, ani si pořádně nestačil potřít oči – a už zase něco, vzbudil ho prťák s tou novinou: Na pivovarským komíně sedí chlap!

„Cože?! Zase něco,“ bručí starosta. „Tady nikdá nebude klid.“

„To je Hugo? No – ten se usadil pěkně vysoko.“

„Ale znáte ho – vejtahe...“

Vykládají lidi.

„Ten si teda našel místečko.“

„No jo, ale kdo tam pro něj vyleze?“

„Cvejn? Ten sotva.“

„Tak hasiči!“

Ale hasiči nejsou k mání. Všichni ještě odfukují v peřinách, a aby ne, když je sobota a včera si dali v hospodě do trumpety.

„Ať si sleze, jak tam vylez – sám.“

Ale už je tu policie.

„Dolů!“ velí náčelník. „Občane, vy tam, jménem zákona...“

Jménem zákona – to se snadno řekne, ale klouže to a dolů to jde ještě hůř než nahoru.

„Zjistit a zajistit!“

Tak to pokuta asi nespraví.

„Občane, co vás to napadlo?“

„Lidi, mně se narodil kluk – čtyry kila, padesát dva centimetrů. Takovej pacholek,“ ukazuje. „Kluk jak špalíček – takovej,“ ukazuje, a jak rozpřáhne ruce, zacvakne mu na ně policejní náčelník zubatá pouta.

A je to! Dostali frajera...

PANENKA

Žanetka odmítala staré fráze. Ne, říkala si, nečekej panenka v koutě, když budeš čekat – nenajdou tě. Umiňovala si: Uteču! Už dávno vyrostla z krátkých dětských šatiček a městečko jí teď bylo malé; praskalo ve starých těsných švech. Dům za domem se rozpadalo. V úzkých uličkách na ni padala tíseň, ty slepé ji děsily. Jako pasti. Ne, už nechtěla dělat sváteční trvalou matrónám s nastraženými ušima, slídivými očima a zlou hubou, ani stříhat uhrovitě kluky, kteří se pořád ošívají a na křesle vrtí, jako by v trenýrkách měli mravence, protivilo se jí poslouchat v oficíně na náměstíčku košilaté vtipy holiče Fi-

aly. S jarem přišla nová LP deska a móda krátkých sukni. Nejedvážnější holky si je vykasaly vysoko nad kolena. Ale nesklopily oči.

„Žanetko,“ zavolala ji první jarní den Helga. „Ušijeme si minišaty. Přece tady nezůstaneme sto let za opicemi.“

„Nikam!“ zakázal otec. „Nahá mi po ulici běhat nebudeš!“

„Jsem jako farář,“ stěžovala si Žanetka a zvedala dlouhou sukni až na prsa.

Kluci, tři pobrkaní cápci se zvědavýma očima, seděli na polozbořené zdi pobořeného hrádku. Kouřili. Včerejší bouřka vyplavila z hradby další kameny. Také městečko se obnažovalo čím dál víc...

„Táta dovolil ségře nosit džínsy,“ řekl Fíla. „Jenom minisukně ne, říkal.“

Ve výčepu v objetí krymoše Franty plačtivě naříká harmonika. Až z toho brní uši a hlava jde kolem. Franta tahá měchy a fňukna kvílí... Žanetko, Panenko, šeptá Otík, chtěl bych ti dýchat do úst, chtěl bych se dotýkat bílých stehů pod tvou příliš dlouhou sukni. Jenomže jen tak – pro sebe.

„Hele, Doutnáku, ty už máš holku?“

Doutnák neříkal nic.

Začalo jaro. Na stránkách pod hrádkem kvetly sněženky a pak i petrklíče a brzy se objeví vlčí máky. Ledy na říčce pukaly a prudká voda z tajícího sněhu je splavovala dál – možná až do moře; ale kdo může přísahat na to, co je tam – venku, za humny. Bylo jaro a zima, která se rozpouštěla v prvních teplých

paprscích, nasela klukům do tváří svědící uhry. A holku už máš? Utahovali si z nich večer chlapi ve výčepu. Co by ne... Kluci čekali na léto, na horké slunce, které jim vymaže znamínka nedospělosti jistěji než čerstvé maturitní vysvědčení, na poslední prázdniny, které je měly odstříhnout od dětských let. A přitom cítili obavu a rozpaky z ještě vzdáleného podzimu...

Bylo jaro a pak najednou konec jara a na stráních pod hrádkem už kvetly vlčí máky. Jaro končilo a bylo to tady – bylo po maturitách.

„Ahoj, Otíku, holku už máš?“

„Hmm.“

Ale Panenka se smála, věřila – nevěřila. Smála se vysokým zvonivým smíchem, který cinkal jako skleňičky pijáků ve výčepu.

„Tak co, koloušku, už máš holku?“

„Co by ne...“

Ale i pan Dan se smál. Věřil – nevěřil, smál se drsným hrdelním smíchem, jako by měl v krku katar z piv čepovaných z ledového sklepa pod výčepem. „Najdi si panenku s vlídným klínem a zbavíš se bedárků ajn cvaj.“ Byl to žoviální krasavec, chladný a racionální, sebejistý a kdykoli povýšený nad každodenní trápení jiných lidí. Inseminátor. Byl z města a městečko pro něj představovalo jen přechodnou adresu.

„Holky nestojí za nic, sou to křivochcalky,“ kibičuje Franta.

Ten tak může komu radit. S jednou nohou v lochu!

Franta tahá měchy, harmonika roztouženě naříká a holky vytetované na jeho břichu se při tom hýbají jako živé – roztouženě a nemravně.

„Ženská a ryba už druhý den smrdí!“

Pída; no prosím, další odborník.

Pída objednal rum a skleničky zacinkaly jako smích Panenky v černém stínu věkovitých stromů.

„To je Žanetka, chlapi. Krásná holka – jako panenka.“

Pomazlit, pomuchlovat, myslí si Dána. Ale co – je čas, tady holka nikam neuteče.

Kluci seděli na hradební zdi, úzkými uličkami pod nimi pospíchali lidé a dole v říčce utíkala voda. Kam? Někam...

„Jednou utečete,“ smál se pan Dan drsným smíchem pivaře. „Každý uteče.“

Kam asi...

Seděli na polozbořené hradbě; sami, vytrženi ze světa, do kterého tak dlouho patřili. Celý jejich život, touhy a sny, všechny pocity – radost, smutek i zlost, patřily do starého přátelského světa střední školy. Byli v něm jako včely z jednoho úlu; obsazovali svoje česna s pocitem věčných majitelů a byli připraveni je chránit před trubci z cizích rojů. Byli plní siláckých slov, a tak jimi snadno plýtvali: Ty vole, Otíku, ta holka je kus, na co čekáš, jdi do ní! Ne, ona není moje cukrová panenka, myslí si Otík. Hele, ty srabe, já bych... Mele Fíla, mele a dělá chlapáka. No, co-

-co... Najednou jsou sami, vyvrženi ze starého lůna, opuštění, v tichu a v prázdnotě, při čekání na jiný život.

Panenka dnes čeká na náměstíčku.

Je večer.

Švec Eibl ještě dřepí na verpánku, plive bílé floky do zčernalé dlaně a hubuje Máňu, černou vránu s ustřiženými křídly. A všude kolem, jako by někdo mávl vraním křídlem – tma tmoucí. Štamgasti sedí v hospodě a v hospodě s nimi sedí i pan Dan. Proč? Ptá se Panenka. Proč tam vysedává s kriminálníkem Frantou a proč s Vencou, šaškem a lenochem, s pijany, kteří nestojí ani za plivanec, proč si pořád a dlouho do noci vykládá s Fílou a Doutnákem, s kluky, kterým se dělají na bradě uhry a ruce mají vlezlé a neohrabané?

Oblékla si nové minišaty; látky jen na dlaň. Tak krátké žádná jiná nemá. Tak snadno se pod ně vsune dlaň.

Čeká – marně. Nejde, myslí si zklamaně. A ani nepřijde!

„Žanetko,“ zavolala na ni Helga. „Půjdeme dnes k řece?“

„Ne, dnes ne-ne.“

Panenka čeká na pana Dana, který už odemkl její tělo a slíbil si vzít i srdce. Teď ale sedí v hospodě a pije svá piva, jedno za druhým; tak tohle dnes bude definitivně poslední, chlapi – hele, tak eště do druhé nohy. Nejde, dává si na čas... A kam by pospíchal, když tady mu žádná neuteče.

„Žanetko!“ nedá se Helga.

Ne a ne!

Je pozdě večer. Nad rybníkem Kaňkou se usadili pytláci; vlasce s háčkem mají uvázané kolem nohy, aby je nenachytil porybný, kouří a jakoby nic plivou na hladinu. Otík sedí ve výčepu a je plný očekávání a strachu – jako ti pytláci. Hladina piva v jeho skle-
nici klesá a odvaha také. „Hele, Franto, jak bylo v base...“ zkouší to zamluvit. No – jak, šklebí se krymoš nevlídně. „Hele, koloušku, a jak ty to máš s holkama?“ No – jak... Měsíc je kulatý – k zbláznění, jako ženský prs, jako pecka na rameni vojáka, co přetáhl vycházku, jako brož nestydaté holky, která roztahuje své sítě poblíž kasáren. A jako dno půllitru, ve kterém už zbylo tak na dva tři loky. Otík kláboší s krymošem, ale chtěl by se rozběhnout za první holkou, která půjde kolem, a bez rozmýšlení a rozpaků ji políbit. A ve stínu vrby třeba neohrabaně pomuchlovat. Chtěl by, ale nohy má svázané jako ti pytláci.

A tak jen: Žanetko... Němě.

Zase nebude nic.

Panenka zase čeká na náměstíčku ve stínu prastarých kaštanovníků, akátů a lip. Švec vyplivuje floky a v hospodě řvou mazavkové své donekonečna omílané silácké řeči, a dříve než se poperou, pohádají se Franta s Vencou nebo s Pídou, s kýmkoli o cokoliv, třeba o ženské.

„Nohy do praku! Dáme čárkám nástup!“ huláká Franta.

„Kde ty bys sehnal ženskou? Leda v lapáku! Kdyby tam nějaká byla...“

„Co se ženskou? Řekni, Dáno...“

Pan Dan neříká nic.

„Tadle,“ řekne najednou Franta a ukáže na vyte-
tovanou ženskou na břiše. „To je Boženka. Páni, já ji
měl. Ta měla dudy! Jako melouny. Vidíš...“

„Kdybys nežvanil.“

„Kde ty by ses zmož na takovou babu?“

„Já – vždycky. Řekni, Dáno.“

„Hmm,“ zabručí pan Dan. Ale ani teď nic ne-
řekne.

„Vobjednej šutr, Dáno!“

Panenka čeká... Neodradí ji nic, nic ji neodradí,
ne a ne. Ani sprosté řeči opilých chlapů.

„Ta je taky taková nějaká – lehká,“ povídá bába
Ládka; klepna. A klepe zlostně hůlčičkou na staré
kamenné dláždění. Je teplý večer, sedí na lavici před
domem a mžourá do světél, ve kterých hynou jepice.
„No – řekněte, paní učitelko...“

„Holka pitomá! Mazej domů!“ přikázal otec.

Panenka čeká na pana Dana. Vzal si tělo – v jed-
nom z těch pokojíků nad hospodou, tak ještě srdce,
myslí si. Sedí doma, v otevřeném okně, a vyhlíží na
náměstíčko, čeká na Dánu, na svého prince na bílém
koni, který ji odveze z městečka. Pryč. Do velkého
města. A možná ještě dál – až tam, kde končí voda
z říčky...

„Nikam!“ zakázal otec. „Nahá mi tu běhat nebu-
deš!“

A tak sedí doma, vyhlíží k hospodě a čeká.

Starší, solidní, dobrá existence, žádnéj cucák, co holku jen pomuchluje někde v temným koutě ve slepý uličce, po tancovačce v šeríkách nebo cestou z nádraží, myslí si matka. Sedí v kuchyni, loupe fazolové lusky a občas loupne očima; co starej...

„Myslíš, že si ji veme?“

„Jo – veme... Ten!“

Nejde a nepřijde, myslí si Panenka. Tělo si vzal, srdce nechce.

„Žanetko,“ řekla jí Helga. „Pojď se projít k řece.“

Kluci seděli na staré polozbořené zdi.

„Ahoj, holky,“ zavolal na ně Fíla. „Kam jdete s těma švestičkama?“ Má v hlavě. Aspoň sáhnout...

„Dneska dáme čárkám nástup!“

„Ty sprostáku,“ odsekla Helga.

„Žanetko, cukrová panenka...“ šeptá Otík.

„Chtěl bych ti dýchat do úst. Chtěl bych se dotýkat bílých stehů i pod tvou příliš dlouhou sukní.“

„Nechci, nech mě být!“ zavrtěla hlavou. Vstala, zatřásla prudce hlavou, až se jí dlouhé vlasy rozletěly do všech stran a uhodily Otíka do tváře. A je pryč, i s Helgou zmizela ve tmě. Fíla s Otíkem osaměli na staré hradební zdi, ze které se drolí kamení a vyplavená malta.

„Ach, ta móda!“ řekl Fíla. „Ta krátká móda mini. A kdoví, co bude za rok...“

PAČO

Měsíc nakukoval přes kopec a počítal hvězdičky; jestli mu je furtáci nerozkradli na svoje nárameníky. Ale houby... To si jen tak říkal Láda Pivonka, svobodník, když pochodoval ze služby do kasáren – raz dva, levá pravá, aby stihl večerku. A neskončil v base; to by se potom nedopočítal dnů na metru. Už stříhal druhý rok, zbývaly poslední dva měsíce, a nasluhovat basu se mu nechtělo. Hovno! Všichni by šli domů, a on by tu zůstal trčet nejmíň sedm dní navíc, kdyby dostal sedm, ostrých. Podporučík Kovacs si na něj zasedl, každá záminka je mu dobrá. A taky se těšil na sobotní vycházku. Jo-jo, pivo poteče proudem... a holky!

Ale s tím je teď amen, šlus – vojín Pačan dezertoval.

Vycházky až do odvolání zaraženy!

„Dragula musí mít zaražený prdy, když všem zarázil vycházky.“

„Je to vůl!“

„Ale proč zdrhnul Pačo?“

„Dostal dopis z domova – umřelo mu děcko. Dragula ho nechtěl pustit; prej je pohotovost, tak vzal roha. To víš – Cikán, rodina je pro něj svatá.“

„To je vůl!“

„Dragula?“

„No! Kdo jinej...“

Je pátek ráno. Láda si vyleštil polobotky, zkontroloval ty dva vyplašený ptáky, co dostal jako doprovod na cestu do Prešova, a zabušil na velitelovy dveře.

„Volno!“

„Soudruhu kapitáne, svobodník Pivonka plus dva, dovolte mi vstoupit!“ zařval podle předpisu.

„Pohov!“

Kapitán Dragula; nárameníky jako hvězdná obloha, vyslal Ládu se dvěma mladými vojáky pro dezertéra. Rozkaz zní: Cestovat do místa bydliště uprchlého vojína, nalézt uprchlého vojína a neprodleně dopravit uprchlého vojína zpět k posádce k potrestání.

To se lehko řekne, myslí si Láda. Cikánská rodina z východního Slovenska, to je nejmíň dvacet lidí... jestli ne třicet. Můžu dostat přes drážku, ani se neovblíznu. A na ty dva ptáky v závěsu není spolehnutí, jeden blbej jak bedna kytu a druhej – blbější!

„Odchod!“

Vlak jede za pár minut, ale jedno dvě piva voják vždycky stihne...

A k tomu ještě pornografický zážitek – a ten úplně zadarmo. Servírka Anča plula lokálem s deseti v obou rukou, černá a oplácaná; co na tom, že má to nejlepší za sebou, vzrušené srdce napínalo klukům v zeleném hrubé brčálové sukno uniformy. Láda rychle vypil dvě piva. Potom stál nad špinavým a páchnoucím kanálkem a močil s pohledem upřeným na asfaltovou stěnu před sebou a na špinavé zdi

nad ní četl všelijaké nápisy, a pak úplně nahoru připsal krátkým vajglem inkoustové tužky: 56 – za pár. Hlavně nezapomenout ustříhnout dnes večer z metru další barevný dílek a dát to sežrat jednomu z těch dvou klofáků. Fakt, má to za pár!

Ve vlaku bylo horko. Láda dlouho tiskl nohu na tlusté stehno kypré blondýnky; nezdálo se, že by jí to vadilo, anebo si toho vůbec nevšimla... Potom usnul.

Láda Pivonka; díky opilému matrikáři bez háčků, zedník, svobodník a teď velitel lítačky.

„Láďo, nespí,“ budí ho ti dva zobáci.

„To už sme tady...“

Pačo bydlí daleko za městem v kolonii zchátralých baráků. Malý strakatý pes si lhostejně prohlíží nezvané hosty, z pootevřených dveří je sledují nedůvěřivé černé oči.

„Musíš se mnou zpátky, Pačo.“

„Něhcem. Zostaněm tuná s Eržíkou. Jebem takú vojnu.“

„Jebeš nejebeš, musíš. Když se nevrátíš, přijede vojenská policie, strčí tě do basy, a ne na čtrnáct dní, na pár let.“

„Čo mi po tom? Ilonka zomrela. Taký posratý dživipen.“

„To je život, Pačo.“

„A dohán máš?“

Ubalí si cigarety a kouří. Na okraji Prešova, na kraji kolonie cikánských baráků; jakoby na konci světa.

„Tak co...“

„No dobre, zajtra, ale nie dněs, bratanec Laco sa žení, budě sa žúrovat. Budě baran, pálenka, aj ženy. Joj, Láďa, ženičky... také malučkě, chutňučkě – gu-laté.“

„Pačo, ty vole, zavřou nás oba.“

„Láďa, ty si taký chuj. Něboj sa. Ved' ja som už raz seděl. Basa nie je zlá, oblečů ťa, najesť ti dajů, aj dohán nafasuješ – ej, dobre je v base v zime a s ústředným kúrením.“

No co, vlak jezdí furt, jeden ujede, další pojede, myslí si Láda. Na ohni se peče beran a mastnota syčí ve žhavých uhlících, Cikáni zívají hrdelními hlasy; děti s hlasy dospělých a dospělí – jako by samo černé peklo vystoupilo na zem: „Ó, mamó, mamó...“ Až z toho jde hlava kolem, pálenka teče proudem, a i z toho jde hlava kolem.

„Láďo, nespi.“

„Pán vojak, dohán máš?“

Etelka, maličká, oblá Cikánka – Cikánečka. Vzrušené srdce napíná hrubé vojenské sukno a kalhoty jsou naráz plné touhy.

„Ty vole, Láďo, neblbni, ta je eště pod zákonem.“

„Láďa, ty si taký chuj.“

Vlak jede za pár minut, ale jedno dvě piva voják vždycky stihne...

„Kurva, Pačo, hlavu mám jako střep. Co sme to tam u vás chlastali? Petrolej?“

„Spišsků borovičku.“

„Fuj. Vono to smrdělo jako jehličí, ale myslel sem, že se mi to jenom zdá.“

Vlak jede za pár minut; Slovenská strela – jako když střelí, raz dva budeme doma... Doma? No – vlastně v kasínu. Dragula se určitě už nemůže dočkat.

„Voni nás zastřelí, Pačo.“

„A čo keby aj...“

Praha – hlavní nádraží. A jedno dvě piva voják vždycky stihne...

„Láďo, nespi,“ budili ho. „Budeš malátnej.“

„To už sme doma, klofáci?“

No – doma! V městečku. Ale doma už za pár, za 54. Ale před návratem do kasáren voják jedno dvě piva ještě stihne...

„Láďo, neblbni, bude průser!“

Jedno, dvě... A k tomu ještě pornografický zážitek – a ten je zadarmo. Anča Kalamajka pluje lokálem, černá a oplácaná; co na tom, že už má ty nejlepší roky za sebou... Co na tom záleží, když vzrušené srdce napíná to hrubé brčálové sukno uniformy.

„Pracky pryč, vojáčku!“

„Tak co, vojáku, máš zájem?“ Buchtička. Ksichtík jako veverka. „Pomazlím tě. Udělám ti dobře.“ Šlapka; a tu svoji pusinku špulí jako kapřík.

„Tak se nedej prosit, mladej!“

„To seš voják...“

Hulákají štamgasti v nádražní restauraci.

Za pár stokorun. Na konci perónu, kde nesvíí ani špinavá žárovka.

Laciné povyražení...

„Á – vy, vojak, čo tu robíte?“ Podporučík Kovacs; blbej jak tank, důležitéj jako ředitel zeměkoule.

„No – co by...“ Jako by to nebylo vidět; s kalhotami na půl žerdi.

„Kdě matě vezňa? A kdě matě eskortu?“

„No – kde, v kasárnách. Asi...“

„A čo vy si myslíte? Matě to na haku, keď iba za par... Vy stě požili alkoholické napoje, vojak?! No, to stě v pruseru jak brno, kapitán Dragula vas něha ztvoriť, že buděťe čierny!“

No, a Pačo už černý je.

A teď spolu budou sedm dní dýchat filtrovaný vzduch – přes mříže.

„Pačo, ty chuji...“

Ale stálo to za to!

AGNES

Na zápraží seděla kočka. Zelené oči poulila do pichlavých paprsků zapadajícího slunce a jen úzké paprsky černých zorniček se mihotavě chvěly jako světlo na žlutých listech stromů. Horký den dohořival. Na náměstíčku v závějích šedého prachu chytal velký černý pes vlastní ocas. Zmožený pitím ve vý-

čepu dovedl se střelmistr Antonín Pták k malému domku. Opřel se o stěnu a kašlavě zvracel. Kočka zuřivě zapraskla.

„Táhni, ty mrcho!“ nakopl ji.

Pes se přestal točit a váhavě se přiblížil k míce. Ležela na boku, nehýbala se. Pes divoce zavyl. Větril smrt...

Střelmistr vešel do domu. Žena u sporáku se nepohnula. Zase se ožral! Rozvalil se na židli, a ta pod jeho silným tělem zasténala. „Dělej!“ přikázal. Žena si klekla. Roztřesenými prsty rozvazovala tlusté tkaničky okovaných bot. „Dělej!“ Bosý přešel k umyvadlu, ponořil ruce do studené vody a pak i hlavu – a tak tak udržel rovnováhu. „Sakra!“ Voda vystříkla i na stěnu i na prkna v prošlapané podlaze. V pokoji si lehl do postele, v hlavě měl tupé prázdno a v hubě jak v žumpě.

„Přinesla si pivo?“

Neodpověděla.

Podíval se nevlídně na ženu u sporáku. „Ty – sem pod!“

Strhl ji pod sebe.

„Ne! Ne...“

Řekl: „Dělej! Já chci!“ A vyhrnul jí šaty.

Bránila se mlčky. Několikrát ji uhodil. Ústa měla plná krve a cítila i slzy, a ty chutnaly slaně. Násilím otevřel její klín. Jako stěnu v lomu, kterou rozbíjel den co den dynamitovými patronami.

„Jednou tě zabiju, ty kurvo.“

Žena se nehýbala.

Toto je pouze náhled elektronické knihy.
Zakoupení její plné verze je možné v
elektronickém obchodě společnosti eReading.